

Каїра Л.Г., к.т.н., доцент
кафедра міжнародної економіки
Національний університет харчових технологій

ІННОВАТИВНА КРЕАТИВНА ЕКОНОМІКА РОЗВИНЕНИХ КРАЇН

***Анотація.** У статті висвітлено значення креативних індустрій для економіки країни та розглянуто світовий досвід впровадження креативної економіки розвинених країн. Наведено основні передумови та чинники зростання креативної економіки. Виокремлено найбільш успішні в економічному плані сектори креативної економіки.*

***Ключові слова:** креативні індустрії, зарубіжний досвід, сектори креативної економіки.*

Креативна економіка є одним із перспективних секторів світової економіки, що зростає прискореними темпами, в умовах глобальної економічної нестабільності вона є більш стійкою до кризових ситуацій.

Економічний розвиток країни та добробут її населення в сучасних умовах визначається рівнем інновацій, розвитком науки і техніки, інформаційних систем, досягненнями інтелектуальної праці. У стратегії європейських країн підкреслюється важливість креативності, інновацій та підприємництва. Креативна економіка є одним із пріоритетних напрямів ЄС. Актуальність роботи зумовлена необхідністю розвитку секторів креативної економіки в Україні, що потребує аналізу досвіду в цій сфері економічно розвинутих країн.

Важливість креативних індустрій для економіки будь-якої країни можна оцінити за їхнім внеском до ВВП, кількістю робочих місць і обсягом

експортного потенціалу, що показує темпи зростання економіки країни, зайнятість населення і надходження валюти в країну.

Внесок креативних індустрій в глобальну економіку оцінюється у 7% ВВП при майже 9-відсотковому щорічному прирості [1].

Передумовою зростання вкладу креативного сектора економіки в виробництво ВВП є рівень інтелекту і фінансової забезпеченості споживачів, здатності і рівні професійної підготовки робочої сили, а також високорозвинений економічний і технологічний простір, відкритий для нових оригінальних рішень, що володіє розвинутою інституціональною базою. Простір, в якому відбувається динамічний розвиток креативного сектора, відрізняється високим рівнем економічного розвитку, коли у більшій частини населення не виникає проблем в задоволенні своїх потреб, а надлишок фінансових коштів витрачається на придбання продуктів креативного сектора (відвідування концертів, кіно, театру, придбання предметів мистецтва, інтер'єру і т. д.) [2].

Аналізуючи доробки науковців до основних чинників зростання креативної економіки можна віднести: інвестиції, інновації, людський потенціал, внутрішній попит. Численні дослідження показують, що країни з високим рівнем людського потенціалу мають стабільне економічне зростання. На зміну таким ресурсам, як земля, капітал, робоча сила приходять інтелектуальна власність, головним інструментом якої виступає людський потенціал.

Креативна економіка загалом зосереджена в Азії, Європі та Північній Америці. Азіатсько-Тихоокеанський регіон посідає перше місце у світі з креативу, він генерує \$743 млрд., або 33% світової економіки, та налічує 12,7 млн. робочих місць. Європа займає друге місце з \$709 млрд. (32%) і 7,7 млн. робочих місць. Північна Америка займає третє місце, генеруючи \$620 млрд. (27%) і 4,7 млн. робочих місць [3].

На основі аналізу зарубіжних країн щодо розвитку їх креативності виокремимо сектори, які відповідна країна відносить до креативної економіки (табл. 1).

Таблиця 1 - Сектори креативної економіки розвинених країн

Країна	Сектори креативної економіки
Франція	Реклама; музика; кінематограф; відеоігри; телебачення та радіо; видавництво; преса; сценічне мистецтво; декоративно-прикладне мистецтво.
Японія	Реклама; архітектура; дизайн; мода; кінематограф; туризм; творчі ремесла; телебачення та радіо; інформаційні та комп'ютерні технології; харчова індустрія; ринок антикваріату.
США	Реклама; архітектура; дизайн; кінематограф; телебачення та радіо; музика; видавництво; інформаційні та комп'ютерні технології; сценічне мистецтво; декоративно-прикладне мистецтво; ринок антикваріату.
Німеччина	Реклама; архітектура; дизайн; кінематограф; відеоігри; музика; інформаційні та комп'ютерні технології; преса; видавництво; сценічне мистецтво; література.
Великобританія	Реклама; архітектура; дизайн; мода; кінематограф; відеоігри; творчі ремесла; телебачення та радіо; музика; інформаційні та комп'ютерні технології; видавництво; декоративно-прикладне мистецтво; ринок антикваріату; сценічне мистецтво.
Канада	Реклама; архітектура; інформаційні та комп'ютерні технології; сценічне мистецтво; декоративно-прикладне мистецтво; туризм.
Нідерланди	Архітектура; дизайн; мода; відеоігри; телебачення та радіо; інформаційні та комп'ютерні технології; декоративно-прикладне мистецтво.
Швейцарія	Реклама; архітектура; дизайн; кінематограф; відеоігри; творчі ремесла; телебачення та радіо; музика; видавництво; декоративно-прикладне мистецтво; преса; сценічне мистецтво; відеоігри.
Польща	Реклама; архітектура; дизайн; мода; кінематограф; телебачення та радіо; музика; інформаційні та комп'ютерні технології; література; декоративно-прикладне мистецтво; видавництво.
Китай	Реклама; архітектура; дизайн; мода; туризм; творчі ремесла; харчова індустрія; декоративно-прикладне мистецтво; ринок антикваріату; інформаційні та комп'ютерні технології.

Джерело: [4]

Аналіз зарубіжних країн щодо розвитку їх креативної економіки показує, що такі сектори, як реклама, архітектура, дизайн, кінематограф, інформаційні та комп'ютерні технології, декоративно-прикладне мистецтво, є практично в усіх країнах і являються найбільш успішними в економічному плані. На нашу думку, це зумовлено їх прибутковістю та актуальністю на світовому рівні. Сектори: відеоігри, телебачення, радіо, музика, видавництво, сценічне мистецтво виділяє як креативні більшість країн. Деякі країни виділяють такі сектори, як мода, туризм, творчі ремесла, преса, ринок антикваріату. Такий сектор креативної економіки, як харчова індустрія, притаманний двом країнам Сходу (Японії та Китаю). Сектор літератури, як креативний напрям, розвивається у Польщі та Німеччині.

Висновки. Реалізація креативної економіки відкриває нові горизонти світового соціально-економічного прогресу. Зарубіжний досвід показує, що в будь-якій країні можна створити креативну економіку досить високого рівня, яка забезпечуватиме економічне зростання держави.

Література

1. Creative industries. International Trade Center - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.intracen.org/itc/sectors/creative-industries/>.
2. Дорошенко О. Становлення креативного сектору глобальної економіки/ О. Дорошенко // автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.02 — світове господарство і міжнародні економічні відносини / О. С. Дорошенко. — К.: КНЕУ, 2014. — С. 9–10.
3. The Global Creativity Index. URL- [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://martinprosperity.org/media/Global-Creativity-Index-2015>.
4. Чевганова В.Я., Введенська А.В., Заплава О.Ю. Креативна економіка: світовий довід та уроки для України. Економіка і суспільство. МДУ. 2018. № 19. С. 680–689.